

Този процес на намаление на населението е следствие от развитието на естественото (раждания и умирация) и на механичното (заселвания във и изселвания от страната) движение на населението.

Раждаемостта през последните десетилетия постоянно намалява - от 25.2 на хиляда души от средногодишното население през 1950 г. на 15.3 през 1965, 13.3 през 1985 г., като достига най-ниското си равнище - 7.7 на хиляда, през 1997 г. През следващите три години раждаемостта се установява около 9.0 на хиляда, т. е. само за половин век тя намалява приблизително три пъти.

Едновременно с намалението на раждаемостта се установява увеличение на смъртността. Сега България се характеризира със сравнително висока смъртност - 14.1 на хиляда души от средногодишното население през 2000 г., докато през 1965 г. е била 8.1, през 1975 г. - 10.3, и през 1990 г. - 12.5 на хиляда.

Неблагоприятните изменения в равнищата на раждаемостта и смъртността доведоха до рязко спадане на естествения прираст на населението - от 108 хил. през 1950 на 11 хил. през 1985 г. Последната година с минимален положителен прираст е 1989, когато ражданията са повече от умирацията с 5387. От 1990 г. естественият прираст е с отрицателна стойност. През 1997 г. е регистриран най-голям отрицателен естествен прираст - минус 58 хил. души. През последната година на XX век в България родените са по-малко от умрелите с 41 хил. души.

Общо за осемте години между последните две преброявания на населението от естественото движение броят на населението се е намалил с 337 хил. души. Останалото намаление се дължи на интензивните миграционни процеси. Външната емиграция е значително повече от имиграцията. Само за 12 години (1989-2000 г.) населението на България е намаляло с 975 хил. души, или приблизително с един милион.

Завършвайки разглеждането на промените в броя на населението, ще обобщя, че измененията на раждаемостта и смъртността са типични за повечето европейски страни. Що се отнася до външната миграция, следва да се отбележи, че тя е типично явление за България и за някои от страните в Централна и Източна Европа, макар и не в същите размери.

НАСЕЛЕНИЕ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ

В изменението на броя на населението според вида на населеното място се установяват няколко особености.

От началото на XX век до 1946 г. населението се увеличава трикратно в градовете и двукратно в селата. От 1946 до 1985 г. измененията в броя и относителния дял на градското и селското население се развиват в две противоположни посоки - селското население намалява, а градското се увеличава. След този период отново измененията са